

af det Grundlag, der for Øjeblikket var givet, og at der var Grund til at søge at faa Sagen ind paa et andet Spor. Det er det, der er sket her, og det gør mig ondt, at den ærede Minister stillede sig saa afvisende, som han gjorde, thi det kunde dog ske, at man ad den Vej kunde komme frem, da den anden jo har vist sig temmelig ufarbar. Jeg tror nemlig ikke, Folketinget paa nogen som helst Maade fraviger, at Landarbejderen i hvert Tilfælde ikke skal betale mere end en Tiendedel af Summen, hvis Folketinget gør det; følger jeg det ikke længer, thi saa vil Loven være et blot og bart Stykke Papir, som snarere end at være til Gavn for Landarbejderne vil være en Haan mod dem. Jeg tror imidlertid lige saa lidt, at Landstinget fraviger sin Stilling; efter de Udtalelser, der fremkom i Pællesudvalget, og efter hele den afvisende Holdning, Landstingets Pællesudvalgs Medlemmer viste, har jeg ingen Grund til at tro det. Den Skikkelse, som det af den ærede Landbrugsminister forelagte Forslag havde, viser, at han ligeledes sætter Sagen paa Spidsen, og vi staa da der og kunne ingen Vegne komme. Derfor turde det vistnok være rigtigt at komme med Forslag om en ny Vej, for saa kan det ikke mere siges om mig og mine Partifæller, at vi lægge Hindringer i Vejen for Sagen.

Den ærede Ordfører for det gamle Forslag, det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen), talte om det Princip, der ligger i Forslaget, og det forekommer mig ogsaa at være det, vi skulle tale om, naar vi drøfte denne Sag; for de Smaaating, som ellers bleve nævnte, ville vi vel altid kunne komme ud over. Det glædede mig for øvrigt, at det ærede Medlem — noget, jeg for Resten vidste — ikke stillede sig saa absolut imod den Tanke, der ligger til Grund for Forslaget, at overlade Landarbejderne Jorden til Brug, men endda udtalte, at han udmærket godt saa Fordelene derved. Det er mig en Borgen for, at det ærede Medlem, hvis han kommer til samme Anskuelse som jeg — for Øjeblikket er han det ikke — om, at vi ikke kunne længere ad den Vej, vi hidtil have været inde paa, at han da vil være med til at arbejde for om muligt at komme frem ad den Vej, her er anvist, og jeg vil sige, at dette glæder mig, idet jeg meget betydelig vil værdsette Assistance fra den Side. Det ærede Medlem talte om de forskellige Veje og dvælede noget ved, at jeg havde udtalt, at dette var ikke den eneste Vej, der var andre Veje, man kunde komme

frem ad. Det er rigtigt, der er andre Veje. Det ærede Medlem nævnedes selv en, som ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds nævnedes, nemlig den, at man kunde komme frem ad Lønningsforbedringens Vej. Det er den Vej, vi ere gaaede frem ad i Byerne. Vi have set saaledes paa det i Byerne, at vi have sagt: en Arbejder er sin Løn værd, Arbejderne skulle have den Løn for deres Arbejde, der tilkommer dem, og den skulle Arbejdsgiverne skaffe; saa maa Arbejdsgiverforholdene forme sig, som de ville, men vi Arbejdere ville frem til bedre Forhold. Lige saa kunde det jo tænkes, at Landarbejderne efterhaanden vilde sige: Vi ville frem; det vedrører ikke os, hvorledes Landbruget er stillet, det vedrører ikke os, om Landbruget vedblivende kan forrente de store Kapitaler, som staa i det, det vedrører ikke os, om Landejendommene paa Grundlag af, at vi hæve vor Arbejdsløn, synke ganske betydelig i Pris; det vedrører aldeles ikke os! Den Vej kunde man jo gaa frem. Jeg tror dog, det vilde være heldigere for begge Parter at komme frem ad den Vej, vi have anvist, den at skabe Landarbejderne gode Hjem og gode Forhold uden at komme til at forrykke Værdiforholdene i nogen nævneværdig Grad. Thi hvorfor kan Landbruget yde de store Renter, som hvile saa tungt paa det? Udelukkende fordi det har en nøjsom Arbejdskraft, som ikke fordrer meget. Man kan altsaa se denne Sag ogsaa fra den Side, og fra den Side set vil det være rigtigt at komme til en Løsning af Spørgsmaalet noget hurtigere.

De Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, og de Udtalelser, der falde fra mig, maa ikke opfattes som en Trusel. Vi have — i alt Fald kan jeg sige det for min Part — gjort hvad vi eynede for at organisere Landarbejderne, og jeg agter ogsaa fremdeles at være med dertil; men jeg har altid, kan jeg sige, faret sindig frem paa dette Omraade. Jeg ved, at der er vanskelige Forhold til Stede, men hvis denne Sag strander, og hvis Forholdene staa saaledes, at man ser, at der fra andre Klassers Side ikke er Vilje til at gøre noget for Landarbejderne, ja saa vil det jo heller ikke være saa utænkeligt, at man kommer til at gaa noget mere hensynsløst frem ad den anden Vej.

Det ærede Medlem talte om de uopnaaelige Krav, dette Forslag stillede. Jeg skal kun henvise til, at saaledes som Folketingets Flertals Forslag forelaa her, drejede det sig om en Udgift af 20 Millioner for